

SÁMIID RIIKKASEARVI

Samernas Riksförbund

Renbetesförhandlingarna med Norge

Renbetesförhandlingarna närmar sig nu sitt slut. Den svenska förhandlingsdelegationen planerar att träffa varje sameby för att redovisa förslaget till konvention. Dessa möten kommer preliminärt att ske under december månad. SSR:s styrelse har beslutat att bjuda in alla samebyar till ett gemensamt möte efter att dessa samebyvisa möten är genomförda. Det är ännu inte klart när detta gemensamma möte kommer att hållas. På detta möte kommer alla samebyar att få tillfälle att diskutera förslaget till konvention.

Från SSR:s styrelsemöte

SSR:s styrelse hade möte den 16 och 17 oktober i Umeå. Under mötet diskuterades bl.a. följande ärenden och fattades följande beslut:

- Arbetet i de olika regionerna och inom sameföreningarna
- Renbetesförhandlingarna med Norge
- Förhandlingarna om renbete i Härjedalen
- Sameföreningsmötet i Sundsvall i mars
- Det politiska arbetet mot riksdag och regering
- Formerna för en ny sameby
- Styrelsen antog en policy som ska gälla när representanter utses till olika organisationer och styrelser
- På förslag från skogsgruppen beslutade styrelsen att säga nej till Skogsstyrelsens förslag till hantering av renskador på skog (se särskild rubrik i månadsbrevet)
- Helena Andersson berättade för styrelsen om miljöledningssystem och kvalitetsarbete.

Nästa styrelsemöte kommer att hållas den 22 till 23 januari i Umeå.

Skogsstyrelsens kontaktpersoner

Skogsstyrelsen har utsett en kontaktperson per distrikt som ska kunna mer om förhållandet mellan skogsbruk och rennäring. Det är meningen att dessa personer ska vara samebyarnas kontaktpersoner. Dessa kontaktpersoner vill gärna veta mer om er verksamhet. Vi uppmanar er i samebyarna att bjuda ut kontaktpersonerna en dag eller två till ert arbete med renarna så de får veta mer om renskötseln. Vi bifogar en lista med deras kontaktuppgifter.

Samernas Riksförbund

Magasinsgatan 7, 903 27 UMEÅ
tel 090-14 11 80, fax 090-12 45 64,
e-post ssr@sapmi.se.

Besök vår hemsida www.sapmi.se

Anders Blom 070-514 44 80
Malin Brännström 070-649 29 84
Helén Larsson 070-229 76 28
Ellacarin Blind 070-362 04 78
Britt-Marie Barruk 070-646 07 65

Nya direktnummer

SSR har skaffat en ny växel, här är de nya direktnummren.

Britt-Marie	090-14 11 81
Ellacarin	090-14 11 82
Malin	090-14 11 83
Helén	090-14 11 84
Stefan	090-14 11 85
Anders	090-14 11 26
Växeln som vanligt	090-14 11 80

Kontakter med markägare

Nu börjar flytten av renarna ner till vinterbeteslanden. I det projekt som tidigare fanns "Dialog och samverkan" utsågs kontaktpersoner hos samebyarna och bland markägarna. Ta gärna kontakt med dessa personer och informera dem om att ni är på väg med renarna. Detta är uppskattat av markägarna och gör ofta att det blir mindre problem.

SSR:s svar till Skogsstyrelsen

Tidigare i höst presenterade Skogsstyrelsen ett förslag till hantering av skogsskador på grund av ren. SSR:s styrelse har på förslag från skogsgruppen beslutat att lämna följande svar på förslaget:

SSR accepterar i dagsläget inte det framlagda förslaget. SSR anser att det först måste klargöras i vilka situationer rennäringen är skadeståndsskyldiga i förhållande till skogsbruket innan taxeringar påbörjas. Renskötselrätten innebär att rennäringen har rätt att använda marken och att ersättning bara ska utgå vid vållande. Denna fråga måste diskuteras på nästa möte med Centrala samrådsgruppen för skogsbruk rennäring. En fråga som då också måste lyftas och diskuteras är skogsbrukets ersättningskyldighet i förhållande till rennäringen.

SSR är positiva till att Skogsstyrelsen har utsett särskilt ansvariga personer i varje distrikt för rennäringens frågor. Dessa personer kan fungera som en kontaktlänk mellan markägare och renägare. Det är positivt att dessa personer kan delta vid möten i fält där problem har uppstått.

Remiss av föreskrifter

Naturvårdsverket har skickat ut föreskrifterna om inventering av rovdjur till olika organisationer. SSR och Sametinget har svarat på remissen. SSR:s remissvar bifogas. Vi har utgått från rovdjurspolicyn i vårt yttrande. Några samebyar har hört av sig och velat svara på remissen. Naturvårdsverket hade valt att skicka ut den till organisationer. Föreskrifterna innebär inte några stora förändringar. Av vårt remissvar kan ni se vilka förändringar som föreslogs. De nya föreskrifterna ska gälla från den 1 januari 2008.

Sametinget har skickat ut föreskrifterna om ersättning för rovdjursskador både till samebyarna och SSR. Yttranden ska vara inne hos Sametinget senast den 19 november. SSR kommer i yttrandet att utgå från den antagna rovdjurspolicyn.

De stora förändringarna av föreskrifterna kommer att ske först när rovdjursutredningen har lämnat sina förslag. Rovdjursutredningen kommer att överlämnas till regeringen den 4 december.

Utställningen Sápmi

Torsdagen den 8 nov inviger kronprinsessan Victoria Nordiska Museets utställning Sápmi. I samband med att utställningen öppnas arrangerar Nordiska museet ett heldagseminarium om hur samer och samisk kultur har representerats på Nordiska museet och Skansen, såväl historiskt som i nutid. Seminariet hålls på fredag 9 nov. www.nordiskamuseet.se

Medlemspolicy

Många samebyar kontaktar SSR om medlemsfrågor. Vi föreslår att ni i samebyarna gör en medlemspolicy där ni tar ställning till hur medlemskapet ska se ut i eran sameby. Vi skickar med ett dokument som beskriver hur detta arbete kan gå till. Kontakta Malin Brännström om ni har frågor.

DO

SSR deltar i Ombudsmannen för etnisk diskriminerings arbete som i år fokuserar på samer. Resultatet är avhängt på att vi samer berättar om hur vi upplever vår situation. Har du något som känns angeläget att framföra är jag glad om du kontaktar mig. Inget ärende är för stort eller för litet, och du behöver inte ha för avsikt att göra en formell anmälan. Det är viktigt att ge en bild av hur vardagen kan se ut - och det är bara vi samer själva som kan berätta. Självklart går det bra att kontakta DO direkt. Övriga organisationer som är med i DO.s arbete är Aahkoe, Landsförbundet Svenska Samer (LSS), Samer i Syd, Same Ätnam, Samiska rättsförbundet, Sametinget, Sameföreningen i Stockholm, Sameskolstyrelsen och Sáminuorra.

Victoria Harnesk, victoria@vhjokk.se, 070-223 56 10.

Vindkraft

Inom hela Sápmi pågår ett intensivt arbete från olika vindkraftsexploatorer som vill etablera verksamheter i de samiska områdena. Storleken på dessa verksamheter är allt från enstaka vindkraftsverk till parker på 100-tals verk. Ofta kommer exploatorerna till samebyarna med förslag som inte är lämpliga med tanke på renskötselarbetet. Vi får i dessa lägen ofta försvara oss och kan naturligtvis ibland framstå som fiender till all utveckling. För att kunna vara bättre förberedda på alla förfrågningar och för att kunna inleda en konstruktiv diskussion med vindkraftsföreträdarna så vore det bra om vi, om det är möjligt, kunde erbjuda alternativa placeringar.

Ni som är verksamma inom samebyarna har ofta en mycket stor kunskap om vilka vindförhållanden som råder, klimatskillnader mm inom era områden. Det skulle vara bra om ni kunde inventera bra platser för vindkraft inom era respektive områden samt att meddela SSR om resultaten av era inventeringar. Bra platser är naturligtvis platser som både tar hänsyn till rennäringen, behovet av tillräcklig vind, närhet till ledningsnät, vägar m m.

Nu finns det en sammanställning från Vindkraftsseminariet som hölls i Malå 28-29 augusti. Sammanställningen bifogas.

Rättsskyddsförsäkringen

Nu är det dags för samebyarna att anmäla ändrat renantal inför fördelningen av premien för rättsskyddsförsäkringen. Bifogat till samebyarna finns ett brev med det renantal som vi har registrerat för just er by. Hör av er till kansliet för ändringar.

Några av de möten som SSR deltar på under den kommande månaden

- 6 november, möte med Samernas Utbildningscentrum i Jokkmokk
- 10 november, invigning av Nordiska museets utställning om samerna
- 14 november, möte med Eldrimner om vidareförädling av renkött
- 14 november, möte med Sveaskog om gemensamma frågor
- 15 november, möte med LRF Centralt om gemensamma frågor
- 16 november, KSLA:s seminarium Konstruktiv samverkan mellan rennäringen och andra glesbygdsnärningar - går det?
- 15-16 november, MR-dagarna i Stockholm (mänskliga rättigheter)
- 21 november, Uppsala universitets seminarium om samiska rättigheter över den svensk-norska gränsen
- 22 november, möte med Sveaskog och Vattenfall

Månadens krönika

Älgjakten blev i år inte vad den varit. På mina jaktmarker återfinns ett av de stora svenska skogsbolagen. Sen jag för ganska många år sedan började jaga på dessa marker, har dessa marker förändrats radikalt. Idag har vi stora sammanhängande kalhyggen som i höglänta områden har svårt med föryngringen, kalhyggen som dessutom skapar få möjligheter för älgen att söka skydd. I tillägg till alla hyggen har vi också partier med halvt uppvuxna Contortabestånd. Dessa bestånd är så täta att man kan passera en björn inom ramlängds avstånd utan att man ser nallen. De enda som idag verkar trivas i området är just björnen. Vi ser nu dagligen björnsår och spillning och en björn sköts också i höstas på markerna. Sammantaget påverkar naturligtvis dessa förändringar tillgången på älg. När jag efter två dagar inte sett vare sig spår eller andra tecken på älg så la jag av och åkte hem till Umeå för att arbeta i stället.

Mina älgmarker är nog ganska representativa för hur det ser ut i många andra delar av Sápmi. Skogsbolagen och andra exploatörer är just nu flitigare än någonsin med sina anspråk på att få ta ännu mer mark i anspråk för sina industriella syften. Här på SSR:s kansli har vi den här hösten fått fler samtal om olika typer av intrång än vad vi fått på många goda dagar. Inom hela det samiska området så återfinns idag snart sagt ingen sameby som inte fått någon påringning från ett skogsbolag, ett vindkraftsbolag eller ett gruvbolag. Vi försöker från kansliet så långt det går att ge goda råd hur dessa exploatörer skall hanteras. I vissa fall så har vi även engagerat oss lite djupare för att delta i förhandlingar som ett aktivt stöd för samebyarna. Detta är ett viktigt arbete men det innebär också att vi färdas runt mycket på vägarna inom Sápmi. För min egen del så tror jag att jag körde närmare 500 mil under endast september månad. Kan vi vara till hjälp så är dock dessa mil inget besvär.

Trots en stor efterfrågan på våra tjänster i alla intrångsärenden så hinner vi inom SSR också att arbeta med utvecklingsfrågor. Just nu arbetar vi t.ex. med att tillsammans med Gällivarebyarna, sameföreningen i Gällivare och Gällivare kommun lägga grunden till ett regionalt samiskt näringslivscentra i Gällivare. Vi har också inom detta projekt genomfört en studieresa till Idre. Företrädare för alla samebyarna och kommunen i Gällivare reste tillsammans ned till Idre sameby där de förutom ett mycket fint mottagande av vännerna i Idre fick möjlighet att prata sig samman om de egna behoven av utveckling.

Ett annat område där utvecklingen känns positiv är inom området Samisk Folkhälsa. De nordliga landstingen i Sverige har ett Regionförbund som skall arbeta med gemensamma frågor. Regionförbundet har nu ställt sig positiv till att utreda vidare hur man skulle kunna utveckla metoder och arbetsformer för att förbättra den samiska folkhälsan. Vi kommer att få möjlighet att diskutera våra tankar och idéer med samtliga landstingsråd i de nordliga landstingen i början av december.

Slutligen vill jag nämna arbetet med terrängkörningsplaner. SSR har på uppdrag av Sametinget kartlagt terrängkörning och dess effekter på naturen i sex samebyar. Arbetet skall ses som en del av vår önskan att ta ett större miljöansvar inom den samiska världen. Nu återstår att för de berörda byarna söka medel för att genomföra de planer som kartläggningen lagt grunden till.

Som ni ser så pågår det en hel del aktiviteter inom SSR även denna höst. Jag känner stolthet och glädje att tillhöra en organisation som i förhållande till sin storlek uträttar så mycket. Låt oss nu hoppas att Kulturrådet som snart skall fatta beslut om våra anslag för 2008 också inser detta och fortsätter att ge oss ett tillräckligt stort förtroende så att vi kan fortsätta att leverera resultat till våra medlemmar./ Anders Blom